

Aan Ministerie van Financiën
Van Belastingdienst/Toeslagen
Status Definitieve versie 1.0
Datum 15 oktober 2014

Inleiding

Nederland telt op dit moment zeven ouderparticipatiecrèches (OPC's). Zes daarvan staan als kindercentrum ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP) en één als peuterspeelzaal. Het onderhavige wetsvoorstel beoogt te regelen dat OPC's als aparte categorie worden opgenomen in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko). Als gevolg daarvan dienen OPC's eveneens als een aparte categorie ingeschreven te worden in het LRKP en kan er voor de opvang van kinderen in een OPC geen kinderopvangtoeslag meer worden verkregen. De beoogde datum van invoering is 1 januari 2016.

Doel

Het doel van deze wetswijziging is het verkrijgen van een duidelijke wettelijke positie voor OPC's. Bij opname van de OPC's in de Wko blijven de veiligheidseisen van kracht en krijgen de OPC's meer vrijheid om de kwaliteitseisen naar eigen inzicht vorm te geven, binnen de Wko. Op die manier wordt er meer ruimte geboden aan eigen verantwoordelijkheid van OPC-ouders, die de OPC's in de toekomst ook zelf financieren. Tegelijkertijd blijft de overheid haar verantwoordelijkheid voor veiligheid voor alle kinderen in opvangvoorzieningen waarborgen.

Toelichting

OPC's bestaan al een lange tijd. De instellingen zijn in het LRKP terecht gekomen onder andere als kindercentrum waardoor ouders die hun kinderen in een OPC laten opvangen in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. Deze situatie wordt door de gemeenten gedoogd terwijl OPC's eigenlijk niet voldoen aan de eisen die worden gesteld aan kinderopvanginstellingen voor registratie in het LRKP. Het wetsvoorstel regelt dat OPC's een aparte status krijgen met bijbehorende kwaliteitseisen. Controle en handhaving door gemeenten wordt daardoor mogelijk. Voor de opvang van kinderen in een OPC kan vervolgens geen kinderopvangtoeslag meer worden verkregen.

Aantallen

Er zijn zeven OPC's in Nederland. Het aantal kinderen dat wordt opgevangen in deze OPC's bedraagt maximaal 120. Het aantal kinderopvangtoeslagen zal waarschijnlijk lager liggen omdat er gemiddeld meer dan één kind per gezin is en het mogelijk is dat niet alle ouders de kinderopvangtoeslag aanvragen.

Regelgeving

De beoogde wetswijziging maakt de regelgeving ingewikkelder en dat terwijl de Wko al een ingewikkelde regeling is. Als daarbij in ogenschouw wordt genomen dat de voorgestelde wijziging slechts op een zeer kleine groep ouders betrekking heeft dan komt de vraag op of de voorgestelde wijziging wel te rechtvaardigen is.

Consequenties

De invoering van het wetsvoorstel heeft de volgende consequenties:

- De kinderopvangtoeslag van ouders die hun kinderen laten opvangen in een OPC dient te worden stopgezet. Hiervoor dient de Belastingdienst/Toeslagen

de beschikking te krijgen over de LRKP-id's van de OPC's zodat kan worden nagegaan welke ouders het betreffen. Het stopzetten van de kinderopvangtoeslag zal handmatig worden uitgevoerd. De vergt enige menscapaciteit;

- De betrokken ouders moeten geïnformeerd worden over de wetswijziging en de gevolgen daarvan. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen SZW (regelgeving), Belastingdienst/Toeslagen (uitvoering kinderopvangtoeslag) en DUO (LRKP). De betreffende ouders zullen via persoonlijke communicatie worden geïnformeerd;
- Communicatie over kinderopvangtoeslag van Belastingdienst/Toeslagen en DUO zal aangepast moeten worden. Door de OPC's uit te sluiten voor kinderopvangtoeslag ontstaat er een nieuwe uitzonderingssituatie waarover potentiële aanvragers geïnformeerd moeten worden;
- De huidige registratie van de OPC's in het LRKP dient te worden beëindigd. Vanaf datum invoering wetsvoorstel mag het niet meer mogelijk zijn dat er een kinderopvangtoeslag wordt aangevraagd met het LRKP-id van een OPC;
- OPC's dienen vanaf datum invoering wetsvoorstel als OPC te worden geregistreerd in het LRKP;
- Door de wetswijziging kunnen betrokken ouders gaan reageren. Ouders kunnen gaan bellen met de BelTel en kunnen mogelijk bezwaar maken. Dit zal leiden tot een aanvullende druk op de dienstverleningskanalen van de Belastingdienst. Gezien de geringe omvang van de groep betrokken ouders zal deze aanvullende druk niet significant zijn;
- Het gebruik van het LRKP is niet waterdicht. Het valt niet volledig uit te sluiten dat ouders toch, door misbruik van geldige LRKP-id's, een toeslag aanvragen. Controles van de Belastingdienst zijn erop gericht oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk tegen te gaan. Voor het opsporen van oneigenlijk gebruik bij de opvang van kinderen in een OPC wordt aangesloten bij de huidige controles (zoals de controle van de jaaropgaven).

De consequenties bestaan dus uit het verrichten van handmatige werkzaamheden en het zorgen voor goede communicatie met de betrokken ouders. Communicatie van de Belastingdienst zal aangepast moeten worden. De voorgenomen wetswijziging leidt niet tot (geautomatiseerde)systeemaanpassingen.

Randvoorwaarden

Aan de invoering van het wetsvoorstel worden de volgende randvoorwaarden gesteld:

- Per 1 juli 2015 dient duidelijk te zijn of de beoogde wetswijziging per 1 januari 2016 wordt ingevoerd. Dit geeft de Belastingdienst voldoende tijd de invoering van het wetsvoorstel voor te bereiden;
- De huidige registratie van OPC's in het LRKP moet worden beëindigd per 31-12-2015. De OPC's dienen vanaf 1-1-2016 met een aparte status te worden opgenomen in het LRKP. De Belastingdienst/Toeslagen dient vóór 1 november 2015 te weten om welke OPC's het gaat inclusief hun LRK-id's;
- De LRK-id's van de OPC's mogen na 1-1-2016 niet meer aangeleverd worden aan de Belastingdienst als een geldig LRKP-id waarvoor toeslag kan worden verkregen;
- Een OPC mag na 1-1-2016 in het LRKP niet meer zichtbaar zijn als een geregistreerde kinderopvanginstelling waarvoor een toeslag kan worden verkregen;
- Het principe dat een ouder vooraf het LRKP moet kunnen raadplegen en moet kunnen nagaan of een kinderopvanginstelling een geldige registratie heeft op het moment de aanvraag ingaat en hij voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt moet geldig blijven;
- De OPC's moeten in het LRKP worden opgenomen met aparte status. Een OPC kan niet (mag niet) in het LRKP worden opgenomen als een geregistreerd kindercentrum of als een geregistreerde voorziening voor gastouderopvang. In dat geval bestaat er immers volgens artikel 1.5 Wko recht op kinderopvangtoeslag. Uit het register moeten ouders kunnen afleiden dat er voor de opvang van hun kinderen in een OPC geen kinderopvangtoeslag kan

worden verkregen.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan dan blijven de uitvoeringsconsequenties beperkt tot de eenmalige acties die uitgevoerd dienen te worden bij de invoering van het wetsvoorstel.

Kosten

Eenmalige kosten

Voor het invoeren van het wetsvoorstel dienen door de Belastingdienst de volgende werkzaamheden te worden uitgevoerd:

- Het maken van afspraken met SZW en DUO over de communicatie;
- Het handmatig stopzetten van de kinderopvangtoeslagen van de betrokken ouders;
- Het informeren van de betrokken ouders (o.a. middels brief);
- Het aanpassen van de communicatie van de Belastingdienst;
- Het afhandelen van vragen van ouders door de BelTel en de backoffice;
- Het afhandelen van bezwaren die ouders kunnen maken.

Deze werkzaamheden zullen in 2015 en begin 2016 uitgevoerd worden. Geschat wordt dat het gaat om een besteding van maximaal 100 uur. Hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht. Deze werkzaamheden kunnen met de bestaande bezetting worden opgevangen.

Structurele kosten

Structurele kosten wijzigingen niet.

Conclusie

Het wetsvoorstel is uitvoerbaar en kan door de Belastingdienst per 1 januari 2016 worden uitgevoerd met in achtneming van de gestelde randvoorwaarden.